



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sancti Bonaventurae Ordinis Minorum, S. R. E. Cardinalis,
Episcopi Albanensis, Seraphici Doctoris Ecclesiae, De Vita
S. Patris Francisci, Liber I.**

Bonaventura <Sanctus>

Antverpiæ, 1597

In Capvt II.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41460

IN CAPVT II.

De perfectâ conuersione eius.] *Correctum* A conuer-
fionis in-
tio quid
egerit toto
biennio.
*ostendi ad meliorem frugem annam atatis circiter
vigefimum quinctum. At quâ deinceps ratione vi-
tam instituerit, ex sociorum S. Francisci historiâ*

Confor.
fruc. 8.

*recenset Bartholomæus Pisanus, Vilem habitum
eremiticum per duos annos gestauit, baculum
portans in manibus. cinctus corrigiâ, calceatus
incedens. accipiens elemosynas, specialiter pro
reparatione trium Ecclesiarum, quas istis duo-
bus annis reparauit: videlicet S. Damiani, S. Pe-
tri Apostoli, & S. Mariæ de Angelis. S. Antoni-
nus hæc scribens, etiam tempus significat, quo hæc
facta sunt; Incepit vitam istam anno Domini
millesimo ducentesimo sexto, Pontificatus
D. Innocentij Tertij anno decimoquarto. Ita-
que videtur mihi eundem, S. Pater fecisse ea, hoc
biennio, quæ narrat S. Bonauentura cap. 2.*

Histor.
par. 3.
tit. 14.
c. 7.

§. I. Doctorem non habebat aliquem.] *Cul-
tum & vestitum eius fuisse, quem supra ex Pisano
indicaui, etiam testatur S. Bonauentura, referens*

Cap. 3.
§. 1.

*lecto Euangelio soluisse calceamêta de pedibus,
deposuisse baculum, reiectâ corrigiâ, pro cin-
gulo funem sumfisse. hinc nata opinio, S. Fran-*

Opinatur
quidam
operam
dedisse in-
stituto S.
August.

De in-
uentor.
r. 1. 7.
cap. 4.

*Discipulum D. Augustini. Polydorus Vergilius; Franciscus
humanitatis plenus, à principio, Aurelij Augu-
stini (vt quidam scribunt) regulâ professus, cal-
ceatus, zonâque scorteâ cinctus, aliquamdiu
conspectus est. Scribant hoc quoque Iacobus Ber-
gomensis Augustinianus, & Antonius Sabellicus.*

Al. 13.
sup. hist.
ad. ann.
1208.
¶ Ennc.
9. lib. 6.

*Et quidem Bergomensis in Supplemento etiam ad-
dit, Religionis habitu, à B. Ioanne bono, eremi-
tâ, suscepto: vt eius chirographo constat. Hoc s̄*

verum

verum est: eo nomine, D. Augustino, sanctissimoque eius instituto, & gratias agimus, & caritatis vinculo artius confœderamur. Sed hæc opinio manifestis argumentis refellitur à Petro Rodulphio. Primum, quod Iordanus Saxo Eremita Augustinianus, suorum gesta conscribens, subdubitare videtur, fueritne isse Ioannes Bonus sectator Instituti Augustiniani. Adde his, S. Antoninum, cum Ioannis Boni vitam scribit, nullam instituti facere mentionem. Deinde altera ratio ab ipso S. Francisco habetur, qui disertis verbis scribit in Testamento suo; Nemo ostendebat mihi quid deberem facere: sed ipse Altissimus reuelavit mihi, quod ego deberem viuere secundum formam S. Euangelij. quibus si iungas S. Bonauenturam sic scribentem, Seruus Altissimi doctorem non habebat aliquem in huiusmodi, nisi Christum. ubi de eius initio conuersionis perfecta agit, opinio illa satis improbata videtur.

De formâ vestitus S. Francisci, & Ordinis Seraphici hic oportune & paucis differendum. Habitus S. Francisci qualis initio conuersionis eius fuerit, dictum est: at verò qualis fuerit post biennium, cum Euangelio audito, calceamenta, baculum, corrigiam posuit, non mihi planè compertum. Vidi capitium eius, quod A. S. ostenditur in aede S. Georgij, (ubi monasterium Sororũ S. Clare) quadratâ prope formâ, parum per acuminatum. Aiunt Florentia in Heururia ostendi aliud eiusdem, longum & valde acuminatum, quale referunt etiam antiqua pictura & Romæ in monasterio S. Francisci, & plerisque aliis locis. quam formam patres Capuccini resumpserunt. Ex reatu sociorum S. Francisci, Bartholomeus Pisanus commemorat, sanctum Patrem voluisse fratres suos vti capitio quadro, tanta longi-

Forma
vestis S.
Francisci,
qualis ab
initio.

* Cæter.
fructu.

gitudinis ut faciem operire posset. Notandum vero est quod scribit Petrus Galestinus, sanctum Bona-

uenturam Fratrum qui antea capite aperto, capillisque promissis ac sparsim defluentibus, rituque pastorum incedebant, vestitui cuculliam

addidisse. Et Petrus Rodulphus testatur, ab eo formam habitus & cuculli traditam fratribus, quam nunc communiter vimur. & hoc, in Capitulo Narbonensi, anno salutis humanae millesimo, ducentesimo, sexagesimo. Attestatur Raphael Volaterranus

his verbis: Habitum quo nunc utitur instituit, cum prius pastoralis modo incederent. Propè à Senis in monasterio fratrum instituti de Observantia vidi habitum quo indutus fuit S. Bernardinus, eadem formam cum nostro, color similis, nec ipse valde vilis pannus. Ceterum de formam non laborandum,

cum habitus non facit monachum, sed professio, siue potius observatio professionis, prorsus necesse est ea facere, quae à monastica veste monemur.

Monet autem nos sanctioris & purioris vitae supra vulgum. Nam auctore S. Basilio, velut praedagogus quis, est infirmioribus habitus iste religiosior: ut etiam inuitos eos ab opere inhonesto indecentique custodiat. Deinde & Apostolus Episcopum ordinatum esse designat, quae res ad habitum magistri reuocatur. Sed & de

mulieribus dicit, in habitu ordinato eas esse debere. Ordinatus autem habitus Christiani esse dicitur is, qui secundum propositum ac professionem eius aptus intelligitur. Sicut enim est proprium aliquod militi in habitu vestimenti; & alius est habitus Senatoris; ex quo praecipue intelligitur, vel quod iste Senator est, vel quod ille miles est: ita etiam Christianus habere aliquid proprium, etiam ex ordinatione indu-

umenti

S. Bonas.
hanc no-
strum in-
stituit.

Habitus
cuius nos
submo-
nemur.

Cap. 9
in vita
S. Bona-
uent-

Lib. 2.
histor.
ser. ph.
religion.

Lib. 21
Anthro.

Conc.
Trid.
Sess. 14.
c. 6. de
reform.

Reg.
cap. 12.

1. Tim.
2.9.

<sup>Modestia
& humili-
tatis se-
gnitudo
vestis.</sup>
 dumentis ipsius debet. *Minores vocamur: conar-*
dum, ut cum aliorum existimatione, tum etiam ipsa
re simus. Ipsa vestis exhortatur ad disciplinam Chri-
sticam esseendam, Discite à me, quia mitis sum, & Mat. 23.
humilis corde. Et sepius docet nouissimos nos esse
debere, & paruulos imitari. Hoc ergo etiam (in-
quit Basl.) in obseruatione indumentorum cu- Regul.
cap. 12.
stodiendum puto. Si enim nobis studiū habend-
um est, ut omnium simus nouissimi: certū est,
in indumentis omnium nouissimos deputare
nos debere. Nam si ij, qui gloriam sibi ex indu-
mentorum splendore conquirunt, & satagunt
quomodo pretiosis, & magnificis vestibus vi-
deantur induti: ita consequens est, qui de vlti-
mis & nouissimis, id est, per nimiam humilita-
tem placere studet, eligere debere hoc, in quo
omnium nouissimus, & vltimus appareat.

2. *Tanquam infano & dementi insulta-*
bant.] Nihil est antiquius illis insanis & vanis,
quàm pios & religiosos viros subsannare. Olim
Prophetam Domini, & ipsi quoque sannabant prin-
cipes non admodum sani: Quid venit infanus iste 4. Reg. 9.
ad te? Nec mirum, quòd nunc quoque simili insa- 11.
nià in monachos arietant: cum & Paula, nobilissi-
ma Romanarum matronarum, antiquo Scipionum
sanguine clara, etiam hoc opprobriorum luto aspersa
fuert. Et illa ut se purgauerit sine conuitiis, Chri-
stiano more, nobis in exemplum, D. Hieronymus
commemorat, in hec verba: Noui susurrone Epist. 17.
c. 9. 10. 11.
<sup>Monacho
comitia
constanter
ferenda.</sup>
 quendam (quod genus hominum perniciosis-
 simum est) quasi beriuolum nunciasse, quòd
 pro nimio feruore virtutum, quibusdam vide-
 retur insana: & cerebrum illius dicerent con-
 fouendum. cui illa respondit; *Theatrum facti-* 1. Cor. 4.
sumus mundo, & Angelis, & hominibus. &

Nos

Indid. Nos stulti propter Christum. Sed stultum Dei
 3.2. sapientius est hominibus. vnde & Saluator lo-
 quitur ad patrem, Tu scis insipientiam meam.
 6. & iterum; Tamquam prodigium factus sum
 7. 7. multis: & tu adiutor fortis. Vt iumentum fa-
 7. 11. ctus sum apud te: & ego semper tecum. quem
 Mar. 3. in Euangelio & propinqui quasi mentis impo-
 26. tem ligare cupiebant, & aduersarij sugillabant,
 1. Iean. 8. dicentes; Dæmonium habet. & Samaritanus
 48. est. & In Beelzebub principe dæmoniorum
 Mar. 12. eiicit dæmonia. Sed nos audiamus Apostolum
 34. cohortantem: Hæc est gloria nostra, testimo-
 1. Cor. 1. nium conscientia nostra: quoniam in sanctitate,
 12. & sinceritate, & in gratia Dei conuersati su-
 mus in mundo. *Bona conscientia indicium, &
 prorsus Christianum est; æquo animo conuicia fer-
 1. Pet. 2. re. Nam & Christus Saluator, cum maledicere-
 23. tur, non maledicebat: cum pateretur, non com-
 minabatur. Non magis dicteria sapientem offen-
 dunt, quam canum latratus. Illos audimus, contem-
 1. Sen. ep. nimus: sic æquo animo audienda esse imperi-
 77. torum conuicia, & ad honesta vadenti con-
 temnendum istum contemptum discere. Qui
 vestes flagris cadunt, non attingunt corpus: sic qui
 loquuntur malè, minimè nocent. An verò tu ipso
 habitu philosophiam Christianam professus, contra
 sapientia præcepta, maledicta regeres? quid lucra-
 ris? Sicut qui apprehendit auribus canem, sic
 1. Prou. 36. 17. qui transit impatiens, & commiscetur rixæ al-
 terius, à quâ sapiens cauebit. Vt in viâ si quis im-
 prouidè præteriens luto te aspergat, non in illum re-
 geras, sed potius te purges: ita & hinc facito.*

Scimus

Istunc thesaurum stultis in linguâ situm,
 Vt quæstui habeant malè loqui melioribus:

M

Melio-

Melior eris, si noueris tacere, & placidè ferre. Re-
 tē & eleganter S. Ambrosius; Melior est qui ^{lib. 1. 1.}
 cōtemnit iniuriam, quàm qui dolet. Qui enim ^{off. c. 6.}
 contemnit, quasi non senserit, ita despicit: qui
 autem dolet, quasi senserit torquetur.

Eadem uelle, nolle, parit amicitiam. Morum dis-
 similitudo, maximè verò dissensus in religione &
 fide, non dissuit solùm, sed discindit. Si de mundo ^{Ioan. 17.}
 fuissetis, inquit Christus, mundus quod suū erat ^{18.}
 diligeret. Quia verò de mundo non estis, sed
 ego vos elegi de mundo: propterea odit vos
 mundus, cōtumeliam imponit, & inhumanè con-
 uiscitur. Tu despice & contemne istū contemptum
 (quod iam dixi) ueluti latratum canis. Si feras con-
 stanter exemplo Dauidis, à Semei maledico conui-
 tiatore lacessiti: animum te gerere significas supra
 vulgi opinionem magnum, & laude dignum. simul
 pro maledictis referes benedictionem Domini Dei.

Hoc nouerat frater Iuniperus, socius S. Francisci. ^{Barpt.}
 qui opprobriis & iniuriis lacessitus, gremiū conui- ^{Pisān.}
 tiatori adparare atque aperire solitus est, & dicere, ^{Confor.}
 Amice proicias huc: imple gremium istis lapi- ^{fruc. 8.}
 dibus pretiosis: contumelias & iniurias appellās
 uniones. Christus inquit, Beati estis cum male- ^{Mat. 5.}
 dixerint uobis, & persecuti uos fuerint, & dixe- ^{11.}
 rint omne malum aduersum uos mentientes
 propter me: gaudete & exultate, quoniā mer-
 ces uestra copiosa est in cælis. Contemnendum
 illud maledictum, quod beatitudinē creat: imo ubi
 Christus in causā est, optanda maledictio est.

§. 7. Peruenit ad locum, qui Portiuncula
 dicitur.] Barptolomæus Pisanus docet tractum re- ^{Confor.}
 gionis illius in agro Asismate, sic appellatum. ubi ^{fruc. 18.}
 parua Ecclesia Diuæ Virgini sacra, quam uocabant
 S. Mariam de Angelis: quod Angelorum cantus
 ibi

Portiun-
 cula.

ibi saepe fuerint auditi. Videtur itaque nomen Portiuncule ad Ecclesiam & monasterium transisse. Ecclesiam hanc, fratrum numero crescēte, S. Franciscus prece impetrauit ab Abbate S. Benedicti ad montem Subasum, hoc pacto: ut Ordine aucto fratribus, Ordinis esset caput. Erat autem omnium quas Abbas habebat minima: quamobrem sanctus vir paupertatis Euāgelice perfectus amator, letabatur: Portiunculā terrenā exiguā contentus, uti cū Prophetā dicere posset, Portio mea in terrā viuentiū. *Barptolom. Pisanus*: Portiunculā pro se & suis, de mundo elegit: ex quo aliter Christo, nisi de mundo aliquid haberet, seruire non potuit. Non enim sine præsciētiā diuini oraculi, à diebus antiquis, Portiuncula dictus est locus, qui in illorum debebat cedere sortem, qui de mundo nihil penitus cupiebant habere. In eō Virginis matris Ecclesia constructa erat, quæ suā singulari humilitatem, eruit post Filium suum, caput esse omnium Sanctorū. In eā Minorum Ordo principium sumit: ibidem multiplici muro, velut supra stabile fundamentū, eorum nobis structura surrexit. Hunc locum S. Franciscus amauit præ omnibus, hunc præcepit fratres singulari reuerentiā venerari, hunc velut speculū Religionis, in humilitate & paupertate altissimā semper voluit custodiri.

Quamuis autem ille Abbas locum hunc S. Francisco cesserit: solum tamen vsum eius accepit vir beatus, non possessionem, atque eius rei ergo Abbati pendebat in singulos annos canistrū pisciculis plenum: nullius rei, ne dicam agri aut domus, proprietatem & dominium, sibi suisque vnquam se permissurum, hoc exemplo significans. idq. ex suo Regule præscripto; Fratres nihil sibi adpropriet,

nec domum, nec locum, nec aliquam rem: sed tamquā peregrini & aduenæ in hoc seculo, in paupertate & humilitate Dño famulantes, &c. 1 Pet. 2. 11.

8. Visionem viderat relatione condignam.]

Peccata tenebræ sunt: Dilexerunt magis homines tenebras quā lucem, inquit Christus. & Qui sequitur me non ambulat in tenebris. Illuminari dicuntur, qui à peccatis liberantur. Eratis aliquando tenebræ: nunc autem lux in Domino. Itaque opinor tot bonorum riuulos ex hoc fonte manantes, simul etiam condonationes illas, siue Indulgentias Portiuncule, magnas in primis, Christo ipso auctore, quotannis verè pœnitentibus concessas, hoc viso præuisas fuisse. de quibus S. Antoni-

nus: Anno Domini millesimo, ducentesimo, vigesimo tertio, mense Ianuario, B. Franciscus obtinuit primò à Deo, intercedente beatâ Dei genitrice Mariâ, & demum à suo vicario Honorio Tertio, indulgentiam plenariam peccatorū, annis singulis, accedentibus ad ecclesiam S. Mariæ de Angelis, primâ die Augusti. & quòd durarent per diem naturalem, incipiendo à secūdis vesperis illius diei, vsque ad vespertas diei sequentis, includendo noctem. quo die illa ecclesia fuit à septem Episcopis, de mandato Domini Papæ sollemniter consecrata, & dicta indulgentia publicata. *Totam huius rei historiam complectitur Speculum vitæ S. Francisci cap. 88. & sequētib. Barpt. Pisan. item Confor. fruc. 14. Viua vocis oraculo (vè dicitur) ista datæ, sine diplomate Pontificio: sed promulgante Deo, tantâ frequentiâ singulis annis, etiamnum celebrantur, vè aliquando confluant triginta millia hominum, eog. amplius, & sicuti magnus exercitus, circum locum, quasi castrametantur. Sed operæpretium fue-*

Indulgen-
tia Por-
tuncula.

hist. par.
3. tit. 14.
c. 7. § 4.

rit adscribere litteras D. Alexandri Papæ Quarti ad confirmationem datas gratia prædictæ.

Speculū
vitæ S.
Fran.

Alexander Episcopus seruus seruorum Dei, Venerabilibus Fratribus, vniuersis Patriarchis, Archiepiscopis & Episcopis: ac dilectis filiis Abbatibus, Prioribus, Archipresbyteris, Decanis, Archidiaconibus, Plebanis, & aliis Ecclesiarum Prælati & rectoribus, ad quos litteræ istæ peruenerint, Salutem & Apostolicam benedictionem.

Quia longum esset nedum exarare per singula, verum etiam succinctâ relatione perstringere clara virtutis diuinæ prodigia, quæ tam in operationibus, quàm etiam in aliis sanctitatis argumentis, probauerunt D. Franciscum, alium Christi confessorem tenere cum sanctis solum gloriæ in excelsis, & in terris mirabilem prædicare: & indulgentiam S. Mariæ de Portiunculâ, de voluntate Patris cælestis, quam ipse sic denunciauit, vt quicumque venerit ad ipsam Ecclesiam, quæ S. Maria de Angelis vocatur, & ingressum habuerit, à primis vesperis primæ diei mensis Augusti, vsque ad vespas secundæ diei eiusdem mensis: remittatur ei omnia peccata, &c. *Speculum vitæ S. Francisci, cap. 89. ex quo loco plura videre licet.*

IN CAPVT III.

De institutione Religionis. & adprobatione regulæ.] *Erit forsitan hic meus sermo longior, quàm velit lector occupatus. Sed non abs re fuerit declarare, quâ causâ, & consilio Mendicantium Ordines sint instituti. Vt in militiâ cum desertores ad hostium castra transfugiunt, cohortes numero militum expleantur; & in prælio laborantibus ad-*

M 3

sunt